

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἑβδομος

Συνδρομὴ ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρονται ἀπὸ
1 Γενουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

18 Μαρτίου 1879

ΣΦΡΑΓ. ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ Δ. ΕΛΛΑΔΟΣ

ἐν ἔτει 1821.

Ἡ ἀνωτέρω σφραγὶς ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἐπομένου ἐγγρά-
φου, κοινοποιηθέντος ἡμῖν ὑπὸ τινος συνδρομητοῦ τῆς
Ἑστίας. Σ. τ. Δ.

Κύριε Κοσμά Ραβηλῆ,

Ἄφ' οὗ μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ταχύτητα ἐτοιμασθῆς,
θέλεις κινήσει διὰ τὸ στρατόπεδον τῆς Βονίτζης, καὶ ἐ-
κεῖ συμβουλευόμεθα μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τῆς δυτικῆς
Ἑλλάδος κ. Γεωργίου Νικολοῦ, καὶ μετὰ τοῦ χιλιάρχου
Τζόγκα. Ἐτέλεσον ὅσα ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἐντίμον ἐπάγ-
γελμα εἰς τὸ ὑποῖον ἐκλήθης.

Καὶ μὲ τὸ προσήκον σέβας εἶμι

Ἐν Βραχωρίῳ, τῇ 17 Μαρτίου 1822.

Εὐδιόθετος τῶν ἐπιταγῶν σας

Ὁ Ἀρχιγράφματεις τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ
ἐπιφ. πρὸς καιρὸν τὴν ὑπουργίαν τῆς θαλάσσης
Ν. ΛΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Η ΦΗΜΗ

Μετὰφρασις Ἑλίξης Σ. Σούτσου.

Ἦτο λαμπρὰ ἡμέρα τῆς ἀρχῆς τοῦ θέρους, ἡ
δ' ἀπέραντος τοῦ Μονάρχου πεδιάς ὁμοιάζε χλοερὸν
ὠκεανὸν ἔχοντα ἀφρὸν τὰ ἄνθη. Μακρὰν,
εἰς τὸν καθαρὸν ὀρίζοντα διεκρίνοντο αἱ Ἄλπεις
τοῦ Τυρόλου καὶ τοῦ Φοραρλβέργ, πλησιέστε-
ρον δὲ, παρὰ τὰς ἐλικοειδεῖς ὄχθας τοῦ ποτα-
μοῦ, ὑψοῦντο διάφορα δένδρα ἐν ὅλῃ τῇ νοθελαῖ
αὐτῶν λαμπρότητι καὶ αἱ λευκαὶ νυμφαῖαι ἐφαί-
νοντο ἐτι λευκότεραι παραβαλλόμεναι πρὸς τὰ
μαῦρα σανιδώματα τῶν παλαιῶν μύλων. Εἰς
τὰς παλαιὰς ὁδοὺς, τὰς τόσον γραφικὰς, ὑπὸ
τὰς σκωληκοβρώτους δοκοὺς ἐκάστου ἀετώμα-
τος, ἦνθον τὰ εὐώδη πῖσα, τὰ καρύφυλλα καὶ
ὁ βασιλικὸς πανταχοῦ ὅπου ἐφαίνετο ἔστω καὶ
σπιθαμὴ μόνον γλαυκοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅπου ὑ-

πῆρχε χεῖρ προσεκτικῆ γυναικὸς, ὑπεράνω δὲ
τῶν πύργων καὶ τῶν κωδωνοστασίων, τῶν ἡ-
χούτων κωδόνων τῆς Μητροπόλεως καὶ τῶν
πολυαριθμῶν τῆς πόλεως θόλων, αἱ περισπεραὶ
συνεστρέφοντο ἀπὸ πρωῆας μέχρι ἑσπέρας, εὐ-
τυχεῖς, ὡς δύνανται νὰ ᾖναι μόναι τὰ πτηνὰ,
μεταξὺ δὲ τῶν πτηνῶν μόναι αἱ προνομιοῦχοι
ἐκεῖναι περισπεραὶ τῆς Βενετίας καὶ τοῦ Μο-
νάχου, αἱ ἔχουσαι καταφύγιον καὶ ἀποθήκας
πάσας τὰς στέγας καὶ τὰς ἐστίας τῆς πόλεως,
βασίλειον δὲ τὸν οὐρανὸν ὅλον.

Ἐν τῇ νῆα πόλει, τῇ εὐρυχώρῳ καὶ μελαγ-
χολικῇ, ὁ καύσων καὶ ὁ κοινορτὸς ἦσαν ὑπερβο-
λικοί, αἱ μεγάλαι πλατεῖαι ἐφαίνοντο ἐρημοί,
αἱ τοιχογραφίαι τῶν μνημείων ἀσχημοί, αἱ δὲ
στοαὶ καὶ τὰ ἀνάγλυφα οὐδὲν εἶχον τῆς χάρι-
τος τῶν στοῶν καὶ τῶν ἀναγλύφων τῆς Ἰτα-
λίας. Ἐκ τῶν κακοζήλων ἐκείνων καὶ ἀναρμό-
στων ἀπομιμήσεων τῆς ἰταλικῆς τέχνης, ἐλ-
λείπει ἡ βαθεῖα σκιὰ, ἡ θερμὴ ἀτμόσφαιρα, τὸ
αἶσθημα τοῦ ἀπειροῦ καὶ τοῦ αἰωνίου φωτός,
αἱ ἡμίγυνοι χαρίεσσα μορφαί, αἱ προσέξου-
σαι στέγαι, τὰ ἀναβρόντα ὕδατα, ἡ μελάγ-
χρος προτομὴ γυμνόποδος κόρης, ἡ ὑπὲρ τὴν
εἰκόνα καίουσα χαλκῆ λυχνία, ὁ χαλκοῦς ὀρί-
ζων, αἱ ἀργυρόφυλλοι ἐλαταί. Ἄλλὰ τὸ παλαιὸν
Μόναχον διατηρεῖ εἰσέτι τὸν συμπαθητικὸν αὐ-
τοῦ καὶ πρωτότυπον χαρακτῆρα, διατηρεῖ τὰ
ξύλινα μέτωπα τῶν οἰκιῶν, τὰ χρυσαὶ καὶ ἐπι-
κεχρωματισμένα σύμβολα τῶν ἐργαστηρίων,
τὰς παλαιὰς ἐκκλησίας, τὰ φρούρια, τὰς ἐκ-
θέσεις τῶν δερμάτων καὶ τῶν ἀπλοϊκῶν παι-
γνίων, καὶ ἐν γένει πάντα ὅσα ἀπετέλουν τὸ
ἀρχαῖον Μόναχον τῶν αἰοιδῶν καὶ τῶν ἀρχιτε-
κτόνων καὶ τῆς φαιδρᾶς πανηγύρεως τῶν Χρι-
στογενῶν. Τὸ παλαιὸν τοῦτο Μόναχον ἀπο-
φεύγει τοὺς νεωτερισμούς· αἱ κῆραι αὐτοῦ φέ-
ρουσιν ἐτι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπικαλύμματα ποι-
κιλόχροα καὶ εἰς τοὺς πόδας θορυβώδη σανδά-
λια, οἱ δὲ φοιτηταὶ αὐτοῦ ἔχουσι τὴν κόμην μα-
κρὰν καὶ τὸν μανδύαν φαῖον καὶ ὁμοιάζουσι με-
σαιωνικὰς εἰκονογραφίας. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ὁ-
σμὴ τις καὶ ὄψις τοῦ Μεσαιωνοῦ, οἷαν εὐρί-
σκομεν εἰς κιτρίνην τινὰ περγαμηνὴν λησμο-
νηθεῖσαν πρὸ ἐτῶν ἐντὸς συρταρίου, μετὰ βό-
δων μεμαραμένων καὶ εἰκόνης ἀγνώστου. Τὸ
Μόναχον τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου εἶναι βε-

βαίως μέγα, ἀλλ' εἶναι συγχρόνως καὶ πληκτικόν, ὄφειλον τοῦτο εἰς τοὺς σωροὺς τοῦ μαρμαρίου, εἰς τὰ στρέμματα τῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον θείων εἰκονογραφιῶν, εἰς τὰς μακρὰς καὶ εὐθείας ὁδοὺς, ὅπου ὁ βαδίζων ἀποκάμνει, εἰς τὰς τοιχογραφίας, ἐν αἷς τὰ γυμνά πρόσωπα τρέμουσιν ἐκ τοῦ ψύχους ὑπὸ τὸν ψυχρὸν τῶν Ἀλπεων ἄνεμον. Ἡ χάρις ἐλλεῖπει ἐντελῶς ἀπ' αὐτῶν, ὡς ἐλλεῖπει ἀπὸ τῆς βαρείας καὶ χαλκίνης Βαυαρίας, ἣτις ὑπέκειται τῆς πεδιάδος· ἐν τῷ κρανίῳ αὐτῆς ἐξ ἀνθρωποειστάς ἀνέτως, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δὲν ἔχουσι βλέμμα οὐδὲ τὸ στόμα ἔκφρασιν. Ἀποστρέφεται τις χασμῶμενος ἀπὸ τοῦ νέου Μονάχου τοῦ ἀδεξίως μιμουμένου τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ῥώμην, λυπεῖται δὲ ὅτι ἡ ἀξίνη τῶν κατεδαφιστῶν ἤγγισε τὸ παλαιόν, τὸ ἱστορικόν καὶ ῥομαντικόν Μονάχον, τὸ ταπεινὸν ἅμα δὲ καὶ περιέργον καὶ ὅτι ὑπῆρξέ ποτε ἀνθρωπος τολμήσας νὰ καταστρέψῃ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο τοῦ παρελθόντος λείψανον, ὅπως ἀντικαταστήσῃ αὐτὸ διὰ νέων γυψίνων κατασκευασμάτων. Περιερχόμενοι τὸ παλαιόν, τὸ ἀληθινὸν Μονάχον, τοῦ ὁποῦ ὀλίγα, φεῦ! μένουσιν, αἰσθανόμεθα τὴν εὐχαρίστησιν, τὴν ὁποῖαν αἰσθανόμεθα ἀναγιγνώσκοντες ποίημα ἀρχαϊκῶς τετυπωμένον, πραγματευόμενον περὶ Ἑρρίκου τοῦ Λέοντος ἢ περὶ τοῦ Ἀυτοκράτορος Μάξ. Αἱ γωνίαι αὐτοῦ εἶναι σκοτειναί, τὰ τόξα ὑψηλά, τὰ οἰκόσημα περιέργως γεγλυμμένα, οἱ πύργοι καὶ οἱ πυργίσκοι πολυάριθμοι, ἔχει δὲ ἐναρμονιὸν τινα ἀνωμαλίαν καὶ ἐνὶ λόγῳ ὅλα τὰ θέλητρα, τὰ ὅποια κέκτηνται αἱ παλαιαὶ πόλεις ἐν γένει καὶ ἰδίως αἱ γερμανικαί. Κατὰ τὰς ἑορτάς, ὅταν πανηγυρῆς τις κινεῖ τὸ πλῆθος ἢ ὅταν ἡ αὐλὴ καὶ ὁ κληρὸς, αἱ ἀρχαί, ἡ γερουσία καὶ τὰ διάφορα σωματεῖα ἀκολουθοῦσι θρησκευτικὴν τινα πομπὴν εἰς τὰς ὑπὸ ἀνθέων κεκαλυμμένας ξυλοστρώτους ὁδοὺς, εὐκόλως λησμονεῖ τις τὴν παροῦσαν ἐποχὴν καὶ ἀναπολεῖ τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην, καθ' ἣν ἡ πόλις ἔλαβε τὸ ὄνομα αὐτῆς, οἱ δὲ μοναχοὶ ἐμελέτων ἡσύχως ἐν τοῖς κελίοις αὐτῶν ἐνῶ περὶ αὐτοὺς ἤκουετο ἡ σύγκρουσις τῶν ξιφῶν καὶ ὁ ἀδιάλειπτος τῶν μαχῶν κρότος.

Ἐτελεῖτο λοιπὸν ἐν Μονάχῳ ἡ ἑορτὴ τῆς

Ἀγίας Δωρεᾶς,¹ ἡ δὲ νέα καὶ ἡ παλαιὰ πόλις

1. Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀγίας Δωρεᾶς ἢ τοῦ Corpus ἢ Domini Christi, δηλ. τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου ἢ τοῦ Χριστοῦ, προήλθεν ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τῆς ἰδέας τῆς μετουσιώσεως ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ τοῦ ἄρτου καὶ οἴνου εἰς σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ, ἰδρύθη δὲ, ὅπως τιμᾷται ἡ εὐχαριστία ὡς ἀληθὲς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀνεφάνη δὲ ἡ ἑορτὴ κατὰ τὰ μέσα τοῦ II^{ου} αἰῶνος, ὅτε μοναχῆ τις Ἰουλιανὴ ἐλέγετο, ὅτι εἶδε προσευχομένη τὴν πανσέληνον μετὰ τινος μικροῦ κενοῦ, ἐξήγγισε δὲ τὸ ὄραμα τοῦτο οὕτως, ὅτι ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἑορτῶν τῆς ἐκκλησίας ἔλλειπεν ἑορτὴ τις πρὸς δόξαν τοῦ ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ τελουμένου θαύμα-

εἶχε στολισθῆ δι' ἀνθέων καὶ σημαίων καθ' ὅλας τὰς ὁδοὺς δι' ὧν ἐμελλε νὰ διέλθῃ ἡ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐξερχομένη μεγάλη πομπή. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος εἶχεν εὐλογῆσαι τὸ πλῆθος, ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἀποκαλύψει τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ κεφαλὴν ἐνώπιον τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ὁ δὲ λαὸς ἔχαιρε γινώσκων ὅτι ὁ Θεὸς ἦτο τοῦ λοιποῦ μετ' αὐτοῦ, μάλιστα ὁ λαὸς τῶν παλαιῶν συνοικιῶν, ὅστις ἔχει ἰδιαιτέρον πρὸς τὰς τοιαύτας τελετὰς ἔρωτα, καθόσον τὸν λαὸν ἐκεῖνον καταρτίζουσιν οἰκογένειαι τίμιαι καὶ εὐσεβεῖς, ἐργαζόμεναι ἐπιμόνως καὶ ζῶσαι καλῶς ἐν εὐτυχίᾳ καὶ ἐν εὐθυμίᾳ. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν καὶ οἱ πρόγονοι αὐτῶν, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Γουστάβος Ἀδόλφος παρέβαλλε τὸ Μόναχον πρὸς σάγμα χρυσοῦν ἐπὶ ἰσχυροῦ ἵππου.

Αἱ ἄγονοι πεδιάδες αἱ ἐκπροσωποῦσαι τὸν ἰσχυρὸν ἵππον οὐδὲν ἄλλο παράγουσιν εἰμὴ μόνον χόρτον, ἀλλ' ὁ χόρτος οὗτος καθιστᾷ αὐτὰς πλουσίας, κατὰ τὴν ὄψιν τοῦλάχιστον. Τὴν κυριακὴν καὶ τὰς ἑορτάς, ἅπαντες οἱ ἐργάται, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ, διάγουσιν ἐκεῖ τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως ὑπὸ τὰς κερασεῖας τὰς σκιαζούσας τὰ μικρὰ, λευκὰ καὶ κυανοβαφῆ καπηλεῖα παρὰ τὸν Ἴσαρ, ὅστις ῥεεῖ πάντοτε ὀρητικῶς, οὐχὶ ὅμως καὶ αἱματοφόρτος ὡς κατὰ τὴν ἐπιούσαν τῆς μάχης τοῦ Χοχενλίνδεν. Αἱ πλύντριαι ἐμβάπτουσιν ἐν αὐτῷ τοὺς γυμνοὺς αὐτῶν βραχιόνας, οἱ κύνες λούονται κατὰ τὰ μέρη ἐνθα ἐπίχρωμά τι ἢ κάλαμοι διακόπτουσι τὸ ῥέμμα, οἱ φοιτῆται δὲ καὶ αἱ κόραι περιπατοῦσιν ἐπὶ τῆς χλόης, ἐνῶ ἀκούεται μελωδία τις φαιδρὰ ἢ μελαγχολικὴ, κατὰ τὴν διάθεσιν τοῦ μουσικοῦ. Ἡ Βαυαρία κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους εἶναι ὅλη χαρὰ καὶ ζωή. Νύκτα καὶ ἡμέραν, ἀμαξίδια πλήρη φαιδρῶν ἐκδρομῶν τρέχουσι μεταξὺ τῶν δένδρων πρὸς ἀγροτικὸν τινα χορὸν ἢ πρὸς τὴν θερρινὴν κατοικίαν φιλικῆς οἰκογενείας. Πᾶς ὁ δυνάμενος νὰ δαπανήσῃ ἐν κρεῦττερίῳ, προμηθεύεται ποτῆριον ζύθου καὶ πνοὴν καθαρῶ ἀέρος. Οἱ γέροντες καπνίζουσιν ἐν τῷ ἀγαπητῷ αὐτῶν καπηλεῖῳ καπνοσύριγγα ἐκ βεβαμμένης σινοκεράμου, οἱ δὲ νέοι πλανῶνται ἀνά δύο ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν δένδρων.

Τὰ αὐτὰ ἐγίνοντο καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, παράδοξον δὲ ἤθελεν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ νὰ μὴ ἑορτάσῃ τις ὀπωσδήποτε τὴν μεγάλην ἑορτήν. Ἴνα δὲ συμβῇ τὸ τοιοῦτον ἔπρεπε νὰ ἦναι μόνος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀληθῶς μόνος ἦτο ὁ Χριστιανὸς Βίντερ. Καθήμενος παρὰ τὸ παράθυρον τοῦ ὑπὸ τὴν στέγην δωματίου του, ἐθεώρει ἄνωθεν τὴν φαιδρὰν τοῦ κάτω πλήθους τύρτος τῆς μεταβολῆς (1261). Ὁ πάπας Οὐρβανὸς ὁ Δ' ἐπέθηκεσε τὴν ἑορτήν. Οὐδεμίαν ἄλλαν ἑορτὴν ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ ἐτελεῖτο καὶ τελεῖται λαμπρότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον ταύτης.

Ἐην μακρὰν ὦν αὐτῆς, ὡς ὑπῆρξεν ἐφ' ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς μακρὰν τῆς εὐδαιμονίας, ἀνελογίζετο δὲ τὰς ἡμέρας τῆς νεότητός του. Ἡ πενιχρὰ κατοικία του ἐν προαστείῳ τινὶ τῆς πόλεως, πέραν τῆς πύλης τοῦ Ἰσαρ, ἀπετέλει μέρος ὑψηλῆς ξυλίνης οἰκίας, ἐν ἣ αἱ πτωχαὶ οἰκογένειαὶ συνεσωρεύοντο πολυάριθμοι ὡς αἱ κορῶναι εἰς τὰ παλαιὰ τεῖχη. Ὅπισθεν τῆς οἰκίας ὑπῆρχε κήπος, ἐὰν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν κήπον σύμπλεγμα ἀγρίων χόρτων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ὑψοῦντο δύο μηλέαι γεγηρακυῖαι, πρὸ πολλοῦ μὴ καρποφοροῦσαι πλέον καὶ δύο καστανέαι τῶν Ἰνδιῶν. Πρὸ τῆς θύρας τῆς εἰσόδου διήρχετο ἡ ὁδὸς ἔξουσα σειρὰν θαλερῶν δένδρων καὶ ἐκεῖθεν τῆς ὁδοῦ ἔρρεεν ὁ ποταμὸς παταγῶδης καὶ πράσινος ὡς ἡ θάλασσα.

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐθεώρει, λέγομεν, ἐκ τοῦ παραθύρου του τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως τρέχοντας εἰς τὰς διασκεδάσεις των· ἐπεῖνα καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ ἐμολογήσῃ, τὸ δὲ ἔνδυμα αὐτοῦ ἦτο κατατετριμμένον, ἀλλ' ὅμως ἦτο εὐειδῆς γέρον καὶ ἡ λευκὴ αὐτοῦ κόμη περιεκόσμει χαρακτῆρας λεπτοὺς καὶ εὐγενεῖς, καίτοι ἡ ἡλικία καὶ ἡ ἀδυναμία εἶχον κυρτώσει τὸ μέγα αὐτοῦ ἀνάστημα καὶ ἦτο τοσοῦτον ἰσχυρὸς ὥστε ὅτε ὕψωνε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν ἥλιον, ἡ δύνατό τις νὰ ἴδῃ διὰ τῶν ἀπεξηραμένων ἰστών. Τοιοῦτος ὦν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἠδύνατο νὰ προσπορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν χρησιμεύων εἰς τοὺς ζωγράφους ὡς τύπος τοῦ ἐπαιτουῦντος Βελισαρίου ἢ τοῦ βασιλέως Ἀλῆ ἐν τῷ μέσῳ τῆς θυέλλης ἢ τοῦ Βαλᾶ πρὸ τῆς λαμμητόμου, ἀλλ' ἡ ὑπερηφανία τὸν ἀπέτρεπεν ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου ἐπαγγέλματος, καθότι ἦτο ζωγράφος, καίτοι ὁ κόσμος οὐδέποτε ἠθέλησε ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν ὡς τοιοῦτον, οὐδὲ κἂν ν' ἀκούσῃ περὶ αὐτοῦ. Διατί; τίς οἶδε; Ἡ φήμη εἶναι παράξενος καὶ ἀπονέμει ἢ ἀρνεῖται τὴν εὐνοίαν αὐτῆς μετὰ παράδοξον ἰδιοτροπίας. Συμβεβηκὸς τι τυχαῖον ἢ ἔλλειψις εὐνοϊκῶν περιστάσεων ἢ δυσπιστία πρὸς ἑαυτὸν ἢ ἀγνοία τῶν μέσων τῆς ἐπιτυχίας ἢ καὶ πάντα ὁμοῦ, εἶχον μὲν καταστήσει αὐτὸν ἄσημον καὶ ἀγνωστον, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἐξηκολούθει ζωγράφον καὶ οὐδέποτε ἀπεφάσις νὰ ἐπιχειρήσῃ ἄλλο τι.

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἀνεπόλει λοιπὸν τὸν βίον αὐτοῦ ἐνῷ ἔβλεπε τοὺς ἄλλους τρέχοντας φαιδρῶς πρὸς τοὺς ἀγρούς. Ἡ τύχη εἶχε καταδικάσει αὐτὸν νὰ βλέπῃ πάντοτε τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου ῥέοντα μακρὰν αὐτοῦ, ὡς ἔρρεον σήμερον παρερχόμενοι παταγῶδως καὶ ἀνευδότηως, ὁ χεῖμαρὸς τοῦ ἐστολισμένου πλήθους καὶ ὁ Ἰσαρ. Ἀνελογίζετο τὴν νεότητά αὐτοῦ τὴν πλήρη φιλοδόξου ὀρμῆς καὶ ἀπατηλῶν ἐλπίδων, τὰς ὁποίας οὔτε τῆς Ἰένας οὔτε τοῦ Βαγγᾶμ τὰ πυροβόλα κατίσχυσαν νὰ διασκεδάσωσιν. Ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ ἐγνώρισεν τὴν πενίαν, ὦν ὁ νεώ-

τατος υἱὸς πολυμελοῦς οἰκογενείας λεβητοποιοῦ, ἀπὸ πρώτας δὲ μέχρι ἐσπέρας ἤκουεν ἄρας καὶ ἐλάμβανε κτυπήματα διότι ἐπεδίδετο εἰς ματαίους ῥεμβασμοὺς ἐνῷ οἱ ἄλλοι εἰργάζοντο, καὶ ὅμως ἐξηκολούθει λέγων: Ὁ! γαῖνω ζωγράφος. Ἐνῷ τὸ αἷμα ἔρρεεν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, αὐτὸς εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὸ θεῖον τῆς Τέχνης μειδίαμα καὶ αὐτὸ μόνον ἔβλεπε. Χάριν τῆς Τέχνης ἐπορεύθη γυπνόπους εἰς Ἰταλίαν καὶ ἐκεῖ ἐμελέτησε καὶ ἠγωνίσθη, ἕως τὸν πυρετὸν μεγάλου ἀγῶνος διεδέχθη ἢ θεία εἰρήνη ἢ ἀπαρρέουσα ἀπὸ τῆς συνειδήσεως τῆς ἰδίας ἰσχύος. Ἐπίστευσε δὲ εἰς ἑαυτὸν, ἀλλὰ τούτο δυστυχῶς δὲν ἤρκει, ἐνόσφ δὲ παρήρχοντο τὰ ἔτη καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπέμενον ἀπιστοῦντες εἰς αὐτὸν, ἢ εὐγενῆς τοῦ Χριστιανοῦ πεποιθήσεις καθίστατο πικρὰ καὶ ὀδυνηρά. Πιστὴ σύντροφος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἀείποτε ἡ ἀτυχία· ἡ μὲν δόξα εἶναι πολλάκις ἰδιότροπος, ἡ δ' ἀτυχία εἶναι σχεδὸν πάντοτε πιστὴ καὶ ἐμμένει ὅπου ἅπαξ προσκολλήθη. Τὰς εἰκονογραφίας αὐτοῦ ἐκάλυψαν ἰστοὶ ἀράχνης. Διατί; οὐδ' αὐτὸς ἐνόει. Ἴσως ἦτο πολὺ ὑπερήφανος, εἰς δὲ τὴν πενίαν ἢ ὑπερηφανία δὲν ἐπιτρέπεται, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἔρπουσιν ἵνα ὑψωθῶσιν. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ εἶχε κλείσει τὸ ἑβδομηκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς Ἀγίας Δωρεᾶς. Πόσος, φεῦ! εἶχε παρέλθει χρόνος ἀφότου ἐγκατέλιπε τὴν πατρικὴν οἰκίαν ἔχων μὲν ἕνα ἄρτον καὶ ὀλίγα γροσίκια, λέγων δὲ ἐνῷ ἠτένιζε πρὸς μεσημβρίαν: Ὁ! γαῖνω ζωγράφος! Εἶχε παρέλθει πλέον τοῦ ἡμισέως αἰῶνος καὶ ὅμως οὐδεὶς οὐδέποτε ἀνέφερεν ἕκτοτε τὸ ὄνομα τοῦ ζωγράφου Χριστιανοῦ Βίντερ. Εἰργάσθη ἐξ ὅλης καρδίας τὰ ἔργα, ἅτινα οὐδεὶς ἤθελε νὰ παρατήρησῃ, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, ὑπέστη καὶ ψῆχος καὶ πείναν, ἐστερήθη τὰς διασκεδάσεις καὶ τὸν ἔρωτα, ἐθυσίασεν εἰς τὴν τέχνην τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, τὴν νεότητά καὶ τὴν ὥριμον αὐτοῦ ἡλικίαν, καὶ ὅμως ὁ κόσμος οὐδὲ κἂν ἐγνώριζεν αὐτόν. Τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἐπορίζετο χαράττων χαλκογραφίας ἃς παρήγγελλον αὐτῷ οἱ τῶν εἰκονογραφιῶν ἔμποροι, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ὀλίγην ἔδιδον αὐτῷ ἐργασίαν, προτιμώντες ἄλλους καλλιτέχνους νεωτέρους καὶ εὐτυχεστέρους. Ἐλέγετο ὅτι ὁ ψυχρὸς καὶ ἀπότομος τρόπος, ὃν ἐκ τῆς διαρκοῦς δυστυχίας ἀπέκτησεν, ἀπέστρεφεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν συμπάθειαν. Ὁ Βίντερ δὲν ἠρνεῖτο τοῦτο. Ὅτε ὁ βορρᾶς πνέει ἀδιαλείπτως, τήκονται ἄρά γε ποτὲ οἱ πάγοι; Ὑπάρχει εἰκονογραφία τοῦ Φραγκίσκου Chiffard, παριστώσα τὸ μέγα καὶ λαμπρὸν τῆς Τέχνης πλοῖον, ἔχον ὑπὸ τὴν πρύμναν τὰ πτώματα τῶν πνιγέντων καὶ τὰ βασιανίζόμενα σώματα τῶν ἔτι παλαιόντων. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ συγκατηρηθεῖτο μεταξὺ τῶν θυμάτων ὅσα

οὐδέποτε κατορθοῦσι ν' ἀναρρίχῃθωσι ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἀλλ' οὔτε ἐβυθίσθη ποτὲ ἐντελῶς, καίτοι πᾶσα κατεβλήθη πρὸς τοῦτο προσπάθεια. Ἦγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἀλλ' εἶχεν ἤδη ἀποκάμει καὶ ἐνόει ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ Βίντερ, ὅπερ ἐμελέτα ἄλλοτε νὰ ἐγχαράξῃ χρυσοῖς γραμμασίαι ἐπὶ τῶν πυλῶν τῆς γενεθλίας αὐτοῦ πόλεως, δὲν ἤθελε χαραχθῆ ἄλλοῦ που, εἰμὴ ἐπὶ τοῦ τάφου πένητος, ἐπὶ τῇ ἀπιθάνῳ ὑποθέσει ὅτι ὁ τάφος ἐκεῖνος ἤθελε φέρεי ὄνομα. Δὲν ᾤχτειρεν ἑαυτὸν, ἔκλαιε μόνον τὰς θείας ὀπτασίας, αἵτινες ἐπέπρωτο νὰ ἐξαφανισθῶσι μετ' αὐτοῦ, τὰς λαμπρὰς εἰκόνας, αἵτινες εἶχον θέλξει τὴν φαντασίαν αὐτοῦ, ἕνεκα δὲ τῆς καθουουλίας τῶν ἀνθρώπων δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστήσῃ γνωστὰς.

Ἡ ὀγέλως καὶ ἡ μουσικὴ ἀντήχουν ὑποκάτω τῆς οἰκίας του, αὐτὸς δὲ δὲν εἶχε φάγει τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην, καθότι δὲν εἶχε δοθῆ εἰς αὐτὸν ἐργασία πρὸ ἡμερῶν καὶ εἶχε δαπανῆσαι καὶ τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ὄβολόν. Ἀληθῶς, πολλάκις ἐστερήθη τοῦ ἄρτου ὅπως προμηθευθῆ χρώματα, ἀλλὰ τίς ἤθελε σκεφθῆ ν' ἀγοράσῃ τὰ πρὸ τριάκοντα ἐτῶν συσσωρευθέντα ἔργα τῆς φαντασίας ἀνθρώπου ἀγνωστοῦ; Οὐδὲ νὰ προσφέρῃ κἄν αὐτὰ ἐτόλμα πλέον· περιφρονῆσαι καὶ παραγκωνισθεῖς ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας, δὲν κατεδέχετο ν' ἀνακράξῃ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γήρατος καὶ τῆς ἐρημίας: Μὲ λησμονοῦσι καὶ ἀποθνήσκω! Καὶ ὄντως τὸν ἐλησμονοῦν, ὡς λησμονεῖ τὸ πλῆθος τὸ ξηρὸν φύλλον, ὅπερ πατεῖ. Καὶ ὅμως ἐνῶ παρετήρει ἄνωθεν τὴν ὁδὸν μειδίαμα βραχὺ ἐφάνη ἐπὶ τοῦ αὐστηροῦ αὐτοῦ προσώπου καὶ παρῆλθεν ὡς παρέρχεται ἀκτὶς ἡλίου φωτίσασα πρὸς στιγμὴν τὸν χιονώδη τοῦ χειμῶνος ὀρίζοντα.

Ἦτο δὲ τὸ μειδίαμα ἐκεῖνο ἀπαύγασμα ἄλλου μειδιάματος διαλάμποντος ἐπὶ τῆς ἀθῶας μορφῆς νέας κόρης ἐστραμμένης πρὸς αὐτόν. Ἡ κόρη ἐκεῖνη διήρχετο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους, λευκὴ καὶ ξανθὴ, ἔχουσα ῥόδα ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ πλησίον αὐτῆς τὸν ἐραστήν της. Ἡ Λιλὴ ἦτο τέκνον τοῦ οἰκοδεσπότου, πτωχὴ ὡς ὅλοι οἱ γείτονες αὐτῆς· ἀλλ' ἄφροντις καὶ εὐθυμος, γλυκεῖα καὶ ἄκακος, ἦδεν ὡς πτηνὸν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας εἴτε νήθουσα, εἴτε περὶ τὰ τῆς οἰκίας ἀσχολουμένη, εἴτε τρέχουσα ἐντὸς τοῦ παλαίου κήπου. Βλέπων λοιπὸν αὐτὴν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐμειδίασε καὶ ἐνεθυμήθη ἄλλην τινὰ κόρην, ἧτις πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος περιεπάτει στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ παρὰ τὰς ὀχθὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ, πρὸ ἐτῶν δὲ ἀπείρων ἐκοιμάτο ὑπὸ τὴν γῆν παρὰ τὸν τοῖχον ἀρχαίας ἐκκλησίας.

Ἡ Λιλὴ ἐξηκολούθει ἀτενίζουσα τὸν γέροντα καὶ δεικνύουσα αὐτῷ τοὺς λευκοὺς αὐτῆς ὀδόντας· συνήθως ἐφοβείτο αὐτόν, ἀλλὰ τὴν ἡμέ-

ραν ἐκεῖνην ἦτο τοσοῦτον εὐθυμος, ὥστε ἡ χαρὰ καθίστα αὐτὴν τολμηρὰν ὡς λέαιναν. Ὁ Βερθόλδος ἦτο μετ' αὐτῆς, δ' εὐειδῆς καὶ ἀνδρείος Βερθόλδος, ὅστις ἐμελλε νὰ μνηστευθῆ αὐτὴν ἐὰν ἐβραβεύετο κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τεθέντα ἀγῶνα, οὐ ἐμελλον νὰ μετάσχῳσιν πάντες οἱ νέοι καλλιτέχναι, οἱ ἔχοντες ἀξίαν τινά. Ὁ Βερθόλδος Λανδοῦ ἦτο εἰσέτι μαθητευόμενος, ἀλλὰ παρείχε χρυστὰς ἐλπίδας κατὰ τὴν γνώμην πάντων καὶ αὐτοῦ τοῦ θείου του, ὑαλογράφου περιφήμου ἐν Νυρεμβέργῃ. Οἱ ἐμπειρογνώμονες ἀνεγνώριζον τὴν ἰκανότητα αὐτοῦ, ὁ δὲ πατὴρ τῆς Λιλῆς εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν θεῖον τοῦ Βερθόλδου ὅτι ἂν οὗτος ἐνίκα ἐν τῷ διαγωνισμῷ, ἤθελεν ἀπολαύσει συγχρόνως καὶ τὴν ἐρωμένην του, ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Βερθόλδος καὶ ἡ Λιλὴ περιήρχοντο τοὺς λειμῶνας σχεδιάζοντες ν' ἀκούσωσιν ὁμοῦ τὴν ἐσπέραν τὸν Siegfried, ὡς ἔχει καθῆκον καὶ χαρὰν πᾶς ἀληθῆς Βαυαρὸς. Οἱ δύο νέοι ἦσαν εὐτυχεῖς ὡς αἱ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἰπτάμεναι τρυγόνες, ὁ δὲ Χριστιανὸς Βίντερ ἔβλεπεν αὐτοὺς ἄνευ πικρίας, καίτοι τὰ ἐβδομήκοντα πέντε αὐτοῦ ἔτη ἔκαμπτον τὴν λευκὴν κεφαλὴν του καὶ ἡ πείνα ἐθέριζε τὰ σπλάγγνα του· ἔλεγε μόνον καθ' ἑαυτόν: διατὶ τὸ ἔαρ εἶναι τόσον βραχὺ, ὁ δὲ χειμῶν τόσον μακρὸς;

Ἐπειτα ἀπεμακρύνθη τοῦ παραθύρου καὶ ἐκάθησε νὰ φάγῃ τεμάχιον ἄρτου, ὅπερ εἶχεν εὑρεῖ εἰς τὰς ἀγυῖας, ὅπου οὐδὲ κἄν κύων διεφιλονείκησεν αὐτὸ, ἐνῶ δὲ ἔτρωγεν ἠρώτα ἑαυτὸν διατὶ ἄρὰ γε ἔζη αὐτὸς, ἐνῶ τόσοι ἄλλοι ἀπῆρχοντο εἰς τὸ κοιμητήριον καὶ μικρὰ παιδιὰ, καὶ κόραι, καὶ νεαραὶ μητέρες, καὶ ἄνδρες ἀκμαῖοι, οὐδ' ὁ κόσμος ἠγάπα βεβαίως. Τὸ φῶς ἐξέλιπε κατ' ὀλίγον, ἡ ἡμέρα ἐληξεν, ἡ δ' ὠχρὰ τῆς δύσεως λάμψις ἐξετάθη ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Χριστιανοῦ Βίντερ, τὸ σκότος ἐπῆρχετο πρὸ τῆς νυκτός, αὐτὸς δὲ ἔμενε νῆσυχως εἰς τὴν θέσιν του· μήπως δι' ὅλης τῆς ζωῆς αὐτοῦ δὲν εἶχε μείνει ἐν τῷ σκότει! Τὸ τέλος του πιθανῶς προσήγγιζεν, οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχεν ὅπως εὖρη καὶ πάλιν τεμάχιον ἄρτου, χρήματα δὲν εἶχε πλέον καὶ ἐλεημοσύνην δὲν κατεδέχετο νὰ λάβῃ. Ἐπταεὶν ἄρὰ γε αὐτὸς διότι περιῆλθεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην; Ὁ Βίντερ ἦτο ταπεινὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, ὑπερήφανος δὲ μόνον ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Ἐπείσθη τέλος ὅτι αὐτὸς ἐπλανᾶτο καὶ ὅτι δὲν εἶχε μεγαλοφυῖαν.

Ἡ νύξ ἐπῆρχετο, τὰ ὑδατα ἦσαν εἰσέτι ῥοδόχροα, μακρόθεν ἠκούοντο βομβοῦσαι μυρία εὐθυμοὶ φωναί, ὁ δὲ Χριστιανὸς Βίντερ ἐξηκολούθει μένων μόνος ἐν τῷ σκότει.

Ἀφῆνης ἔκρουσέ τις ἐλαφρῶς τὴν θύραν. Ὁ Βίντερ εἶπεν: ἐμπρός! διὰ φωνῆς κεκμηκυίας. Ἡ θύρα ἀνοίγεται ἀθορύβως ὡς ἐὰν ὄβει αὐτὴν

τρέμουσα χεῖρ, μικρά δὲ χρυσῆ κεφαλὴ ἐφάνη, ἢ κεφαλὴ τῆς Λιλῆς, ἣτις ἔφερον ἐπὶ δίσκου τεμάχια ἄρτου καὶ χοιρομηρίου καὶ φιάλην ξανθοῦ ζύθου.

«Κύριε Βίντερ, εἶπε δειλῶς, δειπνοῦμεν ὄλοι κάτω ἐν εὐθυμιά... ἀκούετε πῶς γελῶσι... καὶ ἐσεφθήμεν ὅτι ἴσως... εἶσθε μόνος, καὶ ὅτι δὲν ἐλάβετε τὸν κόπον νὰ παραγγείλητε τὸ δειπνόν σας καὶ ὅτι... τέλος... ἐγώ...»

Ἡ Λιλὴ ἔπαυσεν ἐρυθριῶσα καὶ ἀπέθηκε τρέμουσα τὸν δίσκον ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ γέρον ἠπέθνηκε τῆς πείνης, ἤθελεν ὅμως νὰ προσποιηθῆ ὅτι τὸ ἠγνῶει, ἀλλ' ἦτο δεκαεξαέτις μόλις καὶ δὲν ὑπεκρίνετο εὐκόλως.

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἠρυθρίασε καὶ αὐτὸς ἐξ αἰσχύνης καὶ ὀργῆς. Οὐδέποτε παρεπονέθη, οὐδέποτε ἐζήτησεν ἔλεος, πρῶτον ἤδη προσεφέρετο εἰς αὐτόν. Ἀπώθησε λοιπὸν τὸν δίσκον, οὐχὶ ἀποτόμως, καθότι ἡ φέρουσα αὐτὸν ἦτο γυνή, ἀλλ' ἀποφασιστικῶς.

«Ἡ πρόθεσίς σας εἶναι καλὴ, εἶπε τραχεῖα καὶ βραχεῖα τῇ φωνῇ, ἀλλὰ σὰς εὐχαριστῶ, κυρία, ἐδείπνησα ἤδη.»

Οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς μικρᾶς ἐπλήσθησαν δακρύων.

«Ἐθυμώσατε μαζί μου, Κύριε Βίντερ ;

— Ὅχι τέκνον μου, εἶμαι ἀπεναντίας εὐγνώμων, ἀλλ' οὐδενὸς ἔχω ἀνάγκην.

— Διατί εἶσθε τόσο ὑπερήφανος καὶ τόσο κακός ; ἀνέκραξε λησμονοῦσα ἐν τῇ ἀθυμῳίᾳ τῆς τὴν προτέραν δειλίαν. Εἶναι τόσο μικρὸν πράγμα καὶ θὰ μὲ κάμτε τόσο εὐχαριστήσιον.»

Ὁ Βίντερ ὑπεμειδίασεν ἔγνωρίζων αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεώς της καὶ ἤξευρεν ὅτι ἦτο ἀγαθὴ καὶ εὐθυμὸς καὶ ὅτι ἠγάπα νὰ χορεύῃ ὑπὸ τὰς κεράσους, χωρὶς ὅμως νὰ παραμεινῇ τὸ πλέξιμόν της παρὰ τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίναν.

«Καὶ ἐμὲ θὰ εὐχαριστήσης, ἐὰν λάβῃς ὀπίσω τὸ δῶρόν σου, εἶπεν ἠπιώτερον. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῆσῃ, Λιλὴ, ἐλπίζω ὅτι ὁ μνηστὴρ σου θὰ φανῆ ἀξίος σοῦ. Καλὴν νύκτα.»

Τὴν ἐξήγαγε μετὰ τοῦ δίσκου της καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν.

«Καὶ ὅμως ἀποθνήσκει τῆς πείνης!» ἔλεγε κλαίουσα ἢ κόρη καταβαίνουσα εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπου ἔλαμπον αἱ λυχναὶ καὶ τὰ χαλκώματα καὶ οἱ ἀπὸ τῶν τοίγων κρεμάμενοι πράσινοι κλάδοι, οἱ δὲ ἄλλοι ἐδείπνουν ἐνῶ ὁ Βερθόλδος ἦδε κρούων τὴν κιθάραν.

Πάντες οἱ ἐκεῖ εὐρισκόμενοι ἦσαν πτωχοὶ, ὡς οἱ πάντες ἐφρόνον, ἀλλ' ἡ Λιλὴ ἐνόμιζεν αὐτοὺς πλουσίους παραβαλλομένους πρὸς τὸν ἔρμην γέροντα, ὅστις ἔπασχεν ἐν σιγῇ ἐν τῷ μαύρῳ ὀφθαλμῷ του πλησίον τῶν ἀστέρων.

«Μήπως καὶ σύ ποτε καταντήσης ὡς αὐτὸς, ἀγαπητέ μου Βερθόλδος ! ἐπιθύρισε καθημένη πλησίον τοῦ ἔρασου της. Καὶ ἐκεῖνος ἦτο ζωγράφος.»

Ὁ Βερθόλδος ἐγέλασε μετὰ τῆς ὑπεροψίας τῆς χαρακτηριστικῆς τῆς τὴν πρώτην νεότητα.

«Τοῦτο μὴ τὸ φοβείσαι,» ἀπεκρίθη.

Ὁ Βερθόλδος περιεφρόνει εἰς ἄκρον τὴν ἀποτυχίαν, ὠν δὲ τριῶν καὶ εἴκοσι ἐτῶν καὶ ἱκανὸς καὶ ἐρωτευμένος, εἶχε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μιμηθῆ τὸν Καουλβάχ. Ἐθεώρει τὴν ζωὴν ὡς εὐμορφον ἐρωμένην, ἣτις ἦτο ἀδύνατος νὰ φανῇ ποτὲ ἄπιστος. Ὀλίγον ἔμελεν αὐτῷ ὅτι πρὸς τὸ παρὸν οὐδὲ λεπτόν εἶχε· μετὰ δέκα ἔτη ἤθελεν ἔχει ἑκατομμύρια καὶ κατὰ πρῶτον ἤθελε νικήσει εἰς τὸν διαγωνισμὸν τὸν γινόμενον διὰ τὰς τοιχογραφίας τῆς νέας πύλης, ἣτις ἔμελλε νὰ ὀνομασθῆ πύλη τοῦ Ταγγόζερ.

Δώδεκα μηνῶν προθεσμία εἶχε δοθῆ εἰς τοὺς διαγωνισθησομένους ὅπως ἐτοιμάσωσι τὰ σχέδια τῶν, πᾶς δὲ βαναρὸς ὑπήκοος εἶχε τὴν ἀδειαν νὰ διαγωνισθῆ. Ἴσως ἦτο παράτολμον νὰ ἐκτεθῆ τις εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα, οὐ ἔμελλον νὰ μετᾶσχωσι πλείστοι ζωγράφοι διάσημοι ἀδιάφορον, ἢ παλαιστρα ἦτο ἀνοικτὴ εἰς ὅλους τοὺς Βαναροὺς, ἤδη δὲ ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομάδων ἔληγεν ἡ προθεσμία. Τὰ σχέδια τοῦ Βερθόλδου ἦσαν ἔτοιμα καὶ ἐκάλυπτον τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ μικροῦ δωματίου του, αὐτὸς δὲ εἶχε τὰς μεγίστας ἐλπίδας. Εἰς οὐδένα ἐπέτρεπε νὰ ἴδῃ αὐτὰ, πλην τῆς Λιλῆς, ἣτις φυσικὰ συνεμερίζετο τὴν πεποιθῆσίν του, καὶ τοῦ πατρὸς τῆς Λιλῆς, ὅστις οὐδὲν περὶ τῶν τοιούτων ἐνοῶν, οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπεν ἐν αὐτοῖς, ὡς γελῶν ἔλεγεν, εἰμὴ μόνον λευκὸν καὶ μαῦρον.

Οἱ συμμαθηταὶ τοῦ Βερθόλδου ἐκάλουν αὐτὸν τολμηρὸν, ἀλλ' εἶχον συνειθίσει τὰ τολμημάτα του, ὁ δὲ Βερθόλδος εἶχε τὸ θάρρος ἐκεῖνο δι' οὐ καὶ μόνου κατορθοῦνται τὰ ἐπιδιωκόμενα. Ἐζωγράφει ἐπιτηδεῖως καὶ εἶχε λάβει πλείστα βραβεῖα ἐν τῷ σχολείῳ, ἤθελε δὲ νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸ καὶ οὐδεμίαν εἶχε περὶ τούτου ἀμφιβολίαν. Μέγιστον ἐλάττωμα ἦ καὶ μόνον ἴσως, εἶχεν ἀπεριόριστον οἴησιν, ἄλλως, ἦτο εἰλικρινὴς καὶ τολμηρὸς καὶ ἀνδρείος, ἀξίος βλαστὸς ἰσχυρᾶς γενεᾶς κυνηγῶν, οἷους παράγουσι τὰ δάση τῆς Βαυαρίας. Τέκνον τῶν μεγάλων ἐκείνων δασῶν, ἐτίμα τὴν πατρίδα του διὰ τοῦ κάλλους αὐτοῦ καὶ τῆς ἀκαταμαχητοῦ ἀνδρίας, ἀλλὰ δὲν ἐμεγαλοφρόνει ἐπὶ τούτοις, ἐμεγαλοφρόνει μόνον ἐπὶ τῇ μεγαλοφυίᾳ αὐτοῦ ὡς ζωγράφου, περὶ ἧς οὐδεμίαν εἶχεν ἀμφιβολίαν.

«Θέλεις νὰ πείσω τὸν κύριον Βίντερ νὰ μᾶς εἰπῇ τὴν γνώμην του περὶ τῶν ὥραιων σου σχεδίων», ἠρώτησε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἡ ξανθὴ Λιλὴ.

Ὁ Βερθόλδος ἐγέλασε :

«Ποῖον ; τὸν γέροντα, τὸν ἐπαίτην ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος κατοικεῖ ὑπὸ τὴν στέγην καὶ ἀπειποιθῆ τὰ δῶρά σου ; μήπως ἐννοεῖ τίποτε καὶ μήπως μὲ μέλει τί φρονεῖ ; Βεβαίως ποτὲ

δὲν ἔκαμε καλὸν ἔργον, ἀφοῦ οὐδεὶς τὸν γνωρίζει.

— Ἔχει ὠραϊότατα πράγματα ἐν τῷ δωματίῳ του, εἶπε δειλῶς πῶς ἡ Λιλῆ, καθότι ὁ ὑπερήφανος αὐτῆς καὶ ἀγέρωχος ἑραστής τὴν ἐφοβίζον ὄλιγον.

— Ὁραῖα πράγματα σκεπασμένα μὲ ἀράχνας ὑποθέτω, ἀπήντησε γελῶν ὁ Βερθόλδος.

— Ναί, ἀράχλαι εἶναι πολλαί, διότι κανεὶς δὲν τὰς σαράνει, εἶπεν ἡ Λιλῆ μὴ ἐννοήσασα τὸν ἀστεϊσμόν.»

Ἀνέκαθεν ἐφοβεῖτο τὸν ὑψηλὸν ἐκείνον, σιωπηλὸν καὶ μελαγχολικὸν ἄνδρα, ὅστις τῇ ἐφαίνετο γέρων τότε ἤδη ὅτε αὐτὴ ἦτο εἰσέτι νήπιον, ἀλλ' οὐχ ἦττον τὸν ἠγάπα, διότι τὸν ἐλυπεῖτο καὶ κατὰ συνήθειαν, ὡς ἠγάπα τὸν παλαιὸν σκύλον, ὅστις ἐφύλαττε τὴν οἰκίαν ἀπὸ τῶν παιδικῶν τῆς χρόνων.

Ὁ Βερθόλδος ἐξηκολούθει γελῶν, ἔπειτα δὲ τὴν ἐφίλησε καὶ ἔλαβε πάλιν εἰς χεῖρας τὴν κιθάραν του.

«Ἐπὶ τῶν ἰδικῶν μου ἔργων δὲν θὰ ἰδῆς ποτὲ ἀράχνας, σοὶ τὸ ὀμνύω», εἶπεν, ὡς ἐὰν ἦτο κύριος τοῦ μέλλοντος. Καὶ ὁ Χριστιανὸς Βίντερ, φεῦ! πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος τὴν αὐτὴν εἶχε πεποιθήσιν!

Ἡ Λιλῆ δὲν ἐγέλασεν. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ ὑπὸ τὴν στέγην σκοτεινοῦ καὶ ψυχροῦ δωματίου συνεκίνηε καὶ ἐθλίβεν αὐτήν.

Περὶ ὥραν δεκάτην ὁ Βερθόλδος ἀπῆλθε, διότι ὁ πατὴρ τῆς Λιλῆς δὲν ἠγάπα νὰ μένωσιν ἀργὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Ἡ νύξ ἦτο λαμπρά, ὅλη δὲ ἡ πόλις εἰς κίνησιν ὑπὸ τὸν ἀστερόεντα οὐρανόν. Ἡ Λιλῆ ταχέως ἀπεκοιμήθη ἐν τῇ μικρᾷ αὐτῆς κλίνῃ, ἀλλ' ὁ νέος ζωγράφος καίτοι ἐρωτευμένος, δὲν ἠδύνατο νὰ βλέπῃ τὴν σελήνην συλλογιζόμενος τὴν ἐρωμένην του, ἀπαντήσας λοιπὸν συντρόφους πινὰς ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν εἰς δημόσιον κῆπον ἐν ᾧ ἐχώρευον, ἐχώρυσσε δὲ καὶ αὐτὸς ἕως ἡ σελήνης ἤρξατο ὠχρῶσα ὑπὸ τὸ χρυσοῦν τῆς πρωῆας φῶς. Ἡ τοιαύτη βαυαρικὴ ὄλως εὐθυμία οὐδὲν εἶχε τὸ ἐπιλήψιμον, οὐδ' αὐτὴ δὲ ἡ Λιλῆ ἤθελε σκεφθῆ νὰ μεμφοθῇ τὸν Βερθόλδον ἐπὶ ταύτῃ. Δυστυχῶς ἡ διασεδάσαις ἔλαβε κακὸν τέλος. Οἱ σύντροφοί του Βερθόλδου συνεπλάκησαν μετ' ἄλλων νέων, φοιτητῆς τις ἐράπισε τὸν Βερθόλδον, ὅστις τὸν κατέβαλε διὰ γρονθοκοπήματος. Μετὰ ταῦτα ἐζήτησαν μέρος ἀπόκεντρον τοῦ κήπου ὅπως μονομαγήσωσιν, ἐκτυπήθησαν δὲ μανιωδῶς διὰ τοῦ ξίφους, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν φοιτητῶν. Ὅτε δὲ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν, ὁ Βερθόλδος ἔκειτο ἀνάσθητος, ἔχων αἱματόφυρτον τὴν ξανθὴν αὐτοῦ κόμην καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστούς.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ὥραν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐξηκολούθει καθήμενος παρὰ τὴν τράπεζαν αὐτοῦ· τέλος βαρὺς ὑπνος κατέλαθεν αὐτόν, ὅτε δὲ ἐξύπνησεν, ἡ λάμπρις τῆς πρωῆας διεδεδ-

χστο ἐπὶ τοῦ Ἰσαρ τὴν λάμπριν τῆς ἐσπέρας καὶ κάτω ἐν τῷ κήπῳ, τὰ πτηνὰ τῆς Λιλῆς ἐκελάδουν. Ἡ γέρθη κατάψυχρος· ἡ πείνα καὶ τὰ διάφορα δεινὰ τὰ παρομαρτοῦντα εἰς τὸ γῆρας ἐβασάνιζον αὐτόν. Ἀλλὰ διατί ἄρα γ' ἐξηκολούθει ζῶν; Διότι ἡ φύσις εἶχε προικίσαι αὐτόν δι' ὑπομονῆς, καὶ διότι ἐπίστευεν εὐλικρινῶς ὡς παιδίον τὸν Θεὸν τὸν λησμονοῦντα αὐτόν, οὐδ' ἐσκέπτετο ν' αὐτοκτονήσῃ, καίτοι ἐκάστη ἡμέρα τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἦτο σειρά βασάνων. Μήπως ὁ σκοπὸς ἐγκαταλείπει τὴν θέσιν του ὅτε ἡ νύξ εἶναι μακρά; Ἡ γέρθη ἀναλογιζόμενος μετὰ φρίκης τὰς ἀμέτρους ὥρας τῆς ἀρχομένης ἡμέρας, ὡς μετρεῖ ὁ κεμηκῶς ὄδοιπόρος τὴν ἀπέραντον τῆς ἐρήμου ἔκτασιν ἣτις ὑπολείπεται αὐτῷ νὰ διανύσῃ ἔτι.

Κατέβη δὲ μετὰ βήματος ἀδυνατοῦ καὶ τρέμοντος ἵνα ζητήσῃ ἐν τῇ πόλει ἐργασίαν καὶ διελθὼν τὴν πύλιν τοῦ Ἰσαρ ἔφθασεν εἰς τὴν Πλατεῖαν τῆς Μαρίας Marienplatz, ἐνθα κατῴκει τις τῶν ἐμπόρων, οἵτινες τῷ ἔδιδον ἐνίοτε βιβλία καὶ ἐφημερίδας ὅπως ἐπικοσμήσῃ αὐτὰ δι' εἰκονογραφιῶν. Διαβαίνων δὲ ὑπὸ τὰ προπύλαια τοῦ ἀρχαίου Δημαρχείου, παρέμεινεν ἐκεῖ θαυμάζων τὴν καλλονὴν τοῦ μέρους τούτου κατὰ τὴν πρωϊνὴν ἐκείνην ὥραν, τὴν βαθεῖαν σκιάν τῶν θόλων καὶ τοὺς κομψοὺς κίονας φωτιζομένους ὑπὸ τῶν πρώτων τοῦ ἡλίου ἀκτίνων. Ἡ πλατεῖα αὕτη τῆς Μαρίας συνεχίνει τοσοῦτω μᾶλλον τὸν γέροντα διὰ τοῦ γραφικοῦ αὐτῆς κάλλους, καθόσον ἐκεῖ τὸ πρῶτον ἀπήντησε τὸν μόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔρωτα, τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἣτις πρὸ τοσοῦτων ἐτῶν ἐκοιμᾶτο ὑπὸ τὸν τοίχον τῆς ἐκκλησίας.

Οὐδεὶς, οὕτως εἰπεῖν, εἶχεν εἰσέτι ἐγερθῆ, μολὶς τινὲς τῶν ἐμπόρων ἦνοιγον τὰ παράθυρά των, εἰς δὲ τὸ παλαιὸν Δημαρχεῖον ἤλασεν ἡ φρουρά, ἀλλ' ἐνῶ ἴστατο ἐκεῖ ἀκίνητος εἶδεν αἴφνης ὁμάδα ἀνθρώπων προχωρούντων ἐκ τοῦ στενοῦ τοῦ Σύσσελ πρὸς τὴν πλατεῖαν καὶ κρατούντων φορεῖον, πλησιάσας δὲ εἶδε τὸ πρόσωπον τοῦ τραυματίου καὶ ἀνεγνώρισε τὸν Βερθόλδον.

Πρὸς στιγμὴν ἔμεινεν ἀδιάφορος, ὀλίγον φροντίζων περὶ ἀνθρώπων, οἵτινες διήρχοντο πλησίον του χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζωσιν. Ἀλλ' αἴφνης ἐνεθυμήθη τὴν μικρὰν, λευκὴν καὶ ροδίνην μορφήν τῆς Λιλῆς, ἐψιθύρισεν: ἡ καυμένη! καὶ ἠκολούθησε τὸ φορεῖον. Ὁ Βερθόλδος κατῴκει εἰς παλαιὰν οἰκίαν ἐτοιμῶρόσπον τῆς Βεργγάσε, ὅπου ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἔφθασε σχεδὸν συγχρόνως μὲ τὸ φορεῖον. Εἶναι βαρέως πληγωμένος; ἠρώτησεν. Ἀπήντησαν δὲ αὐτῷ ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς νὰ σωθῇ. Ἀνέβη τότε εἰς τοῦ Βερθόλδου, οἱ φορεῖς κατέθεσαν τὸν τραυματίαν ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἄλλοι ἔδραμον νὰ φέρωσι χειρουργόν, ὁ δὲ γέρων περιέμεινε καθήμενος παρὰ

τὴν κλίνην. Ὀλίγον διέφερον αὐτῷ ὁ ὑπερόπτης νεανίας, ἀλλ' ἔλυπετο ἐνδομύχως τὴν μικρὰν Λιλὴν.

Οἱ χειρουργοὶ ἐξέτασαντες τὸ τραῦμα, εἶδον ὅτι τὸ ξίφος εἶχεν ἀνοίξει τὸ κρανίον, ὁ δὲ Βερθόλδος ἔμενε ἀναίσθητος. Ἐὰν δὲ μὴ ἀπέθνησκεν ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἐφοβοῦντο ὅτι ἤθελεν ἐπέλθει ἐγκεφαλίτις. Ἦτο λοιπὸν σχεδὸν ἀπηλπισμένος.

Τίς ἤθελε περιποιηθῆ αὐτόν; Οἱ σύντροφοι αὐτοῦ εἶχον τὰς διασκεδάσεις των, οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας τὰς ἀσχολίας των, ὁ δὲ θεὸς του ἦτο ἐν Νυρεμβέργῃ καὶ ἡμῆτηρ του μακρὰν ἐν τῷ δάσει.

«Ἐγὼ ἀναλαμβάνω τὴν περιθαλψίν αὐτοῦ, εἶπε ψυχρῶς ὁ Χριστιανὸς Βίντερ, ἐπρόσθεσε δὲ καθ' ἑαυτόν· Ἡ Λιλὴ δὲν θὰ μάθῃ τίποτε ἐνόσφ ζῆ ὁ Βερθόλδος.»

Ἡ ἀνάμνησις τῆς ἐπισκέψεως τῆς Λιλῆς ἦτο γλυκεῖα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου τοῦ πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ὑπὸ πάντων ἐγκαταλειφθέντος. Εἶχεν ἐνθυμηθῆ αὐτόν καὶ τὴν πενίαν του ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἰδίας εὐδαιμονίας· πρᾶγμα παράδοξον ἅμα δὲ καὶ ὠραῖον· ὁ Βίντερ πύχαρῖσται αὐτὴν ἐνδομύχως, ἀπεφάσισε δὲ νὰ σώσῃ τὸν ἐραστήν της ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ σωθῆ.

Ἐμῆνυσε εἰς τὸν πατέρα τῆς Λιλῆς, ὅστις σπεύσας ἦλθεν· οἱ δὲ δύο γέροντες συνεφώνησαν ν' ἀποκρῦψωσιν ἐφ' ὅσον ἠδύναντο τὸ τρομερὸν συμβᾶν ἀπὸ τῆς νέας κόρης, νὰ τῇ εἴπωσι δὲ ὅτι ἀπῆλθεν εἰς τὸ δάσος νὰ ἴδῃ τὴν μητέρα του καὶ ἐὰν παρετῆρει τὴν ἀπουσίαν τοῦ Χριστιανοῦ Βίντερ, ὅτι οὗτος εἰργάζετο ἐν Σαλτζβούργῃ.

Ἐν τούτοις ὁ ὠραῖος Βερθόλδος ἐξήκολούθει μένων ἀναίσθητος· τί τώρα ὑπελείπετο ἐκ τῆς φιλοδοξίας καὶ τῆς ὑπεροφίας αὐτοῦ; Τὸ λαμπρὸν μέλλον ἐξεμηδενίζετο κατασυντριβὲν ὑπὸ ἐριδος καπηλείου, οὐδὲν δ' ὑπὲρ αὐτοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ γείνη εἰμὴ μόνον νὰ διατηρηθῆ πάγος ἐπὶ τῆς κεκαρμένης κεφαλῆς του καὶ νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὸ στόμα του ὀλίγαι σταγόνες ζωοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν διαρκῶς ἀνοικτοὶ καὶ ἀμαυροὶ καὶ τυφλοὶ.

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐξετέλεσε πιστῶς καὶ ἡσύχως τὰ πάντα, κατὰ τὰς μακρὰς δὲ ὥρας, ἅς διήλθε παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, παρετήρησε μετὰ τοῦ διαφόρου, ὅπερ ἐμποιεῖ πάντοτε εἰς καλλιτέχνην οἰονδήποτε ἔργον τῆς Τέχνης, τὰ πολυθρόλητα σχέδια τῆς πύλης τοῦ Ταγγούζερ. «Ἄψυχα εἶνε!» οὕτως ἔκρινε αὐτὰ μετὰ ἀκριβῆ ἐξέτασιν· ἠσθάνετο δὲ ὀργὴν καθότι ἡ τέχνη ἢ ὅλως μηχανικὴ, τὸν ἐξήρέθιζεν ὡς ὕβρις γινομένη εἰς αὐτόν τὸν Θεόν. Ὅχι, ψυχὴ δὲν ὑπῆρχεν ἐν τοῖς σχεδίοις, ἢ σχεδιαγράφῃσι ἦτο καλὴ, ἢ ἀνατομῇ ἀμειπτος, ἢ ἀναλογία καὶ ἢ σκηνογραφικὴ ὄψις ἀκριβέσταται, ἀλλ' οὐδεμίαν ἄλλην ἀρετὴν εἶχον τὰ ἔργα τοῦ Βερθόλδου, ἦσαν δὲ κοινὰ, μέγιστον ἐλάττωμα, μέ-

γιστον ἀμάρτημα προκειμένου περὶ τέχνης.

Εἶναι δυνατὸν, διελογίζετο ὁ Χριστιανὸς Βίντερ, ἡ νεότης μετὰ πάντων αὐτῆς τῶν δώρων, μεθ' ὅλης αὐτῆς τῆς ἰσχύος νὰ μὴ κατορθώνη καλλίτερα ἔργα! Ἐὰν μὴ ὑπῆρχεν ἡ κόρη ἐκείνη, ἦτις σ' ἀγαπᾷ, κάλλιον ν' ἀπέθνησκας, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν, βλέπων τὴν νεκρῶδη μορφήν τοῦ Βερθόλδου· καὶ ὅμως ἔλυπετο τὸν νεανίαν θεωρῶν ἀπίθανον νὰ βραβευθῶσι τὰ σχέδιά του.

Παρήλθε μία ἡμέρα καὶ μία νύξ καὶ ἑτέρα ἡμέρα, οὐδεμία δ' ἐπῆρχετο μεταβολὴ εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ Βερθόλδου· ὁ χειρουργὸς εἶχεν εἰπῆ ὅτι ἤθελεν ἐπέλθει ἡ θάνατος ἢ παραληρία. Κατὰ τὴν μακρὰν δὲ ἐκείνην καὶ μονήρη αὐτοῦ διαμονὴν παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, ἰδέα τις ἐπῆλθεν εἰς τὸν Χριστιανὸν Βίντερ καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ καλλιτέχνου διηγέρθη ἐν αὐτῷ. Οὕτως φρυάττει ὁ παλαιὸς πολεμικὸς ἵππος ἐνθυμούμενος τὸν πόλεμον. Τὰ σχέδια ἐκείνα τὸν δυσηρέστουν, τὸν ἠνώχλουν, τὸν ἠρέθιζον καθότι οὐδὲν ἐξέφραζον οὐδὲ εἶχόν τι τὸ ποιητικὸν ἢ τὸ πρωτότυπον, ἦσαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ βλακῶδη καὶ ἄφωνα. Τέλος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνθέξῃ ἐπὶ πλέον· ὑπῆρχεν ἐν τῷ θαλάμῳ πλεῖστος χάρτης ζωγραφικῆς ἀνέπαφος· μόνος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐργαστηρίου, ἔχων δὲ πρόχειρον τὴν ἀναγκαίαν ὕλην, ὁ γέρον ζωγράφος ὑπῆκουσεν εἰς τὴν κურιεύουσιν αὐτὸν ὀρχήν, καὶ θέσας ἐπὶ τοῦ τοίχου τὸν χάρτην ἤρξατο σχεδιάζων.

Ὅσακις ἦτο ἀνάγκη νὰ περιποιηθῆ τὸν ἀσθενῆ, διέκοπτε τὴν ἐργασίαν του, ὅτε ἤρχετο τις ἔκρυπτε τὸ σχέδιόν του, πᾶσαι δὲ αἱ παλαιαὶ καὶ ἀγαπηταὶ αὐτοῦ ἐξῆς κατεκυρίευσαν αὐτόν ἐκ νέου. Ἐτη εἶχον παρέλθει ἀφότου δι' ἔλλειψιν μέσων δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιχειρήσῃ ἔργον τι σπουδαῖον, ἄλλως τε ἡ καρδία του ἦτο βεβαρημένη. Τώρα ἡ ἐπήρεια τῆς ἡλικίας καὶ τῶν στερησεων ἐξέλιπον, αἱ δυνάμεις δὲ καὶ ἡ ἐμπνευσις ἔρρηξαν τὰ δεσμά των, ὡς τήκονται κατὰ τὸ ἔαρ καὶ ῥέουσιν ὀρηκτικοὶ οἱ πάγοι.

Ἡ ἱστορία τοῦ Ταγγούζερ ἦτο δημώδης πολὺ πρὶν ἢ ὁ Βάγνερ καταστήσῃ αὐτὴν περίφημον. Εἰς τὸν Χριστιανὸν Βίντερ εἶχε ποτε χρησιμεύσει ὡς ὑπόθεσις τῶν εἰκονογραφιῶν, αἵτινες κατέκειντο τεθαμμένα ἐν τῷ δωματίῳ του, τὰ διάφορα δὲ συμβεβηκότα τοῦ ἀρχαίου μύθου ἀνεφύοντο ἐκ νέου ὑπὸ τὴν χεῖρα τοῦ καλλιτέχνου. Νύκτα καὶ ἡμέραν ἐπεδόθη ψυχῆ τε καὶ σώματι εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, τὴν ὀμοιάζουσαν ἔκστασιν, σπανίως δὲ διεκόπτετο. Ὁ χειρουργὸς ἤρχετο πρῶτ' καὶ ἐσπέρας, ἐνίοτε τις τῶν συμμαθητῶν τοῦ Βερθόλδου ἔκρουε τὴν θύραν, ὁ δὲ Βερθόλδος ἐκεῖτο ἀκίνητος καὶ ἄφωνος ὡς δένδρον πεπτωκὸς, οὐδὲν τῶν περὶ αὐτὸν γινομένων αἰσθανόμενος. Τὸ ἔργον εἰς ὃ εἶχε καταβάλλει ἐν ὅλον ἔτος ἐπεραιώθη ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ γέροντος ζωγράφου, ὅστις συνέ-

θεσε και εβγαθη εν νεου τα εις τον διαγωνισμὸν ἀπαιτούμενα ἐξ σχεδία. Τὴν δεκάτην πέμπτην ἡμέραν ἐπεθεώρησε μετὰ προσοχῆς τὰ ἔργα του και εἶδεν ὅτι ἦσαν καλά. Ἐξ αὐτῶν δὲν ἔλειπεν ἡ ψυχὴ. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ ποιηθέντα πρόσωπα εἶχον τὴν ἰσχύν, τὴν γοητείαν τοῦ φωτός και τῆς σκιάς, τὴν γοιαν ἐκείνην, ἐνὶ λόγῳ, τὴν μόνη ἡ μεγαλοφυΐα δύναται νὰ ἐπιτύχη ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀντιθέσεως τοῦ λευκοῦ και τοῦ μέλανος. Μάτην οἱ ἄνθρωποι εἶχον ἀρνηθῆ αὐτῷ τὴν ἐπιδοκιμασίαν των ἐπὶ τὸσαῦτα ἔτη ὁ Βίντερ και πάλιν ἐξάνεστη κατὰ τῆς κρίσεως αὐτῶν και ἐπίστευσε εἰς ἑαυτὸν, ὁ θρίαμβος δὲ ἐπέλαμψεν ἐπὶ τῆς ὄρας και αὐστηρᾶς αὐτοῦ μορφῆς. Ἄλλα, διελογίσθη, ἐγὼ νὰ κλέψω τὸν ψυχρᾶ γοῦντα τοῦτον νέον; νὰ τελειώσω τὴν πολυχρόνιον ζωὴν μου διὰ νίκης ἀτίμου;

Ἡ ἐπιούσα ἦτο ἡ ὠρισμένη ἡμέρα πρὸς ἀποστολὴν τῶν σχεδίων. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐκάθησε παρὰ τὴν κλίνην τοῦ Βερθόλδου, οὗ ἡ λυχνία ἐφώτιζε τὸ ὄχρον πρόσωπον ἦτο πάντη ἀνίσχυρος, και τοι νέος και ῥωμαλέος, εἰς χεῖρας τοῦ ἀντιπάλου του.

Ἐπατήρ τῆς Λιλῆς ἠρώτησεν ἔξωθεν τῆς θύρας· «Πῶς εἶναι;

— Εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ἀπήντησεν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ.

— Τί μὲ λέγεις; και ἡ Λιλὴ μου νομίζει ἀκόμη ὅτι εἶναι ἀπὼν. . . ἀνησυχῆ ὅμως ἐνόσφ παρέρχεται ὁ καιρός. Αὐριον στέλονται τὰ σχέδια. Μὲ κάμνεις τὴν χάριν νὰ καταθέσης τὰ ἰδικά του; εἶναι ἔτοιμα και βεβαίως θὰ βραβευθῶν.

— Μείνε ἤσυχος, ἐγὼ θὰ φροντίσω.

— Εὐχαριστῶ, θὰ τὸ εἶπω εἰς τοὺς φίλους του. Ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ κάμμία μεταβολὴ δός μοι εἰδήσιν. Καλὴν νύκτα.

— Καλὴν νύκτα.»

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἔμεινε πάλιν μόνος ἀπέναντι τοῦ φοβεροῦ πειρασμοῦ, οὗ προσωποποιήσις εἶναι ὁ Σατανᾶς, ὅτε δὲ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν, ἴστατο εἰσέτι ἐνώπιον τῶν σχεδίων αὐτοῦ και ἐκλαιε γέων δάκρυα πικρὰ ὁ ἀνὴρ ὁ οὐδέποτε κλαύσας ἐν τῷ μέσῳ τῶν μεγίστων δοκιμασιῶν.

Και τῶνόντι ἦσαν ἐξοχα τὰ σχέδια ἐκεῖνα. Ἡ πρὸ ἐτῶν ὑπὸ δεινῶν περιστάσεων νεκρωθεῖσα μεγαλοφυΐα τοῦ ἀνδρὸς ἀνέλαμψεν αἴφνης και ἐπεδεικνύετο δι' ἔργου λαμπροῦ και μεγαλοπρεποῦς. Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ὁ γέρων ἐθαύμασεν αὐτὰ ἐνῶ αἱ πρῶται τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες εἰσῆρχοντο εἰς τὸ ἐργαστήριον, ἔπειτα ἐφίλησε τὰ ἀγαπητὰ αὐτοῦ σχέδια ὡς φιλεῖ ὁ γέρων ἐπὶ τῆς νεκρικῆς του κλίνης τὰ τέκνα τῶν τέκνων του. Μετὰ ταῦτα ἔστειλε τὰ σχέδια τοῦ Βερθόλδου και τὰ ἰδικά του εἰς τὸ Μαξιμιλιάνειον, ἐνθα ἔμελλε νὰ κριθῆ ὁ ἀγὼν, ἐπισυνάψας εἰς αὐτὰ δύο ἐσφραγισμένους φακέλλους.

Ὅτε ὁ κράτος τῆς ἀμάξης τῆς φερούσης τὰ σχέδια ἔπαυσε ἀνούμενος ἐν τῇ Βεργγάσε, ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἔπεσε γονυκλιτῆς και ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ τῶν χειρῶν. Εἶχε προτιμήσει τὸ μαρτύριον αὐτοῦ. Τὴν ἐπαύριον ὁ Βερθόλδος, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκεῖνης εἶχε μείνει ἀκίνητος, ἤρξατο παραλαλῶν, οἱ δὲ ἱατροὶ ἔλεγον ὅτι ἦτο δυνατόν, και τοι ἀπίθανον, νὰ ζήσῃ. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ περιεποιήθη αὐτὸν μετὰ στοργῆς ἀδιαλείπτου, ὅτε δὲ ἐν τῇ παραφροσύνῃ, ὁ νεανίας εἶπε λέξιν τινὰ περὶ διαγωνισμοῦ και σχεδίων, ὁ γέρων ἔθετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ θερμοῦ μετώπου του και ἐψιθύριζε· «Ναί, ναί, τὸ βραβεῖον τὸ ἔχεις, μὴ φοβεῖσαι.» Οἱ λόγοι οὗτοι κατεπράυνον τὸν Βερθόλδον, πρὸς στιγμὴν τοῦλάχιστον, και τοι οἱ χειρουργοὶ ἐβεβαίουν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς ἀκούσῃ. Ἄλλὰ τίς οἶδε;

Τὰ σχέδια ἔμειναν δέκα ἡμέρας κεκλεισμένα ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἐν ἣ εἶχον κατατεθῆ, κριταὶ δὲ ἐπὶ τούτῳ διορισθέντες ἐξήτασαν αὐτὰ. Εἰς τὸ τέλος τῆς δεκάτης ἡμέρας τὸ ὄνομα τοῦ νικητοῦ ἔμελλε νὰ ἀνακηρυχθῆ, ἡ δὲ αἶθουσα νὰ ἀνοιχθῆ εἰς τὸ κοινόν, εἰς ὃ ἐπετρέπετο νὰ ἴδῃ μόνα τὰ βραβευθέντα σχέδια πρὶν ἢ ἐκτελεσθῶσιν εἰς τοιχογραφίας ἐπὶ τῶν νέων πυλῶν τῆς πόλεως. Τὴν ἐσπέραν λοιπὸν τῆς δεκάτης ἡμέρας, ἐπιστολὴ ἐστάλη εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Βερθόλδου ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῶν καλῶν τεχνῶν. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν και ἐμειδίασε μειδιάμα παράξενον, ρίψας δὲ βλέμμα ἐπὶ τοῦ φακέλλου τοῦ φέροντος τὰ σύμβολα τῆς πόλεως και τὸ βασιλικὸν στέμμα, ἐμάντευσε τὸ περιεχόμενον. Τὸ βραβεῖον εἶχε δοθῆ, ὃ δὲ Βίντερ ἐγίνωσκεν εἰς τίνα. Ἄχλυσ ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς του, ἠναγκάσθη δὲ νὰ κρατηθῆ ἀπὸ τῆς θύρας ἵνα μὴ καταπέσῃ. Ὁ κομιστῆς οὐδὲν ἄλλο εἶδεν εἰμὴ μόνον γέροντα παρηκμακότα, ὅστις ἐφαίνετο τυφλός.

«Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ζητεῖς εἶναι ἄρρώστος και ἀναίσθητος, εἶπεν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ, ἀλλ' εἶμαι φίλος του και δύνασαι νὰ μὲ δώσης τὸ γράμμα.

— Εἰς σὰς. . . και δὲν θὰ μάθῃ λοιπὸν ὅτι ἐβραβεύθη; Εἶναι σκληρόν! ἀνέκραξεν ὁ ἀπεσταλμένος.

— Ὁ τὸ μάθῃ ὅταν γείνη καλά, ἀπεκρίθη ἡσύχως ὁ γέρων. Καλέσας δὲ παιδίον, παίζον ἐπὶ τῆς κλίμακος τῷ εἶπε·— Πήγαινε γρήγορα εἰς τὴν πύλην τοῦ Ἰσαρ και εἰπέ εἰς τὴν Λιλὴν και εἰς τὸν πατέρα της ὅτι ὁ Βερθόλδος ἐβραβεύθη.» Ὁ παῖς ἀπῆλθε τρέχων, μεγίστην αἰσθανόμενος ὑπερηφανίαν διότι εἰς τῶν κατοίκων τῆς οἰκίας τῆς μητρὸς του ἦτο τόσον σπουδαῖον πρόσωπον.

Ἐπὶ τῆς κλίνης του ὁ Βερθόλδος ἐκυλίετο ἐν μεγίστῃ ταραχῇ κινῶν τοὺς βραχίονας αὐτοῦ

τῆδε κακεῖσε καὶ ἐκφέρων ἀσυναρτήτους φράσεις. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ὠχρὸς ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν καὶ ἐπιθεὶς τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του μετὰ τῆς ἐπιτακτικῆς πράξεως, δι' ἧς τὸν κατεπράυνε συνήθως. «Βερθόλδε, εἶπεν, ἔσο ἡσυχος, ἔχεις τὸ βραβεῖον.»

Οἱ ἀμαυροὶ ὀφθαλμοὶ ἔλαμψαν, ὁ δὲ ἐγκέφαλος καίτοι πυρέσσων καὶ νεναρκαωμένος ἀντελήφθη μέχρι τινὸς τῶν λόγων τούτων. «Τὸ βραβεῖον; . . . ἐψέλισεν ἐγειρόμενος.

— Τὸ ἐκέρδησας, εἶπεν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ. «Ὁ νεανίας ἐστέναξεν» ἡ κεφαλὴ του ἔπεσε καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, μειδιάμα δὲ ἐφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων του. «Ὅτε δὲ ὁ χειρουργὸς ἐπανῆλθεν, ὁ Βερθόλδος ἐκοιμᾶτο.

«Δύναμαι νὰ τὸν ἀφήσω ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τῆς οἰκοδοσποίνης, εἶπεν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ» τὴν ᾧ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ζήσῃ καὶ ἔχω καθήκον τι νὰ ἐκπληρώσω ἔξω.

— Πηγαίνετε, ἀπεκρίθη ὁ χειρουργός, θὰ ζήσῃ.»

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐπορεύθη ὅσον τάχιστα εἰς τὸ Μαξιμιλιάνειον. Ἡ ὥρα ἦτο 4 μ. μ., τὸ δὲ πλῆθος συνωθεῖτο κατὰ τὴν ὁδὸν Μαξιμιλιανου, ἧς τὰ μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομήματα ἦσαν κεκοσμημένα διὰ κεντημάτων καὶ σημασιῶν καὶ οἰκοσμήμων διαφόρων, καθότι τὴν ἐπαύριον ἦτο ἡ ἑορτὴ τοῦ νέου βασιλείως τὸ πλῆθος ὁμῶς δὲν εἶχε κατὰ νοῦν τὴν ἑορτήν, ἀλλ' ἔτρεχεν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκθέσεως.

«Τὰ σχέδια, ἔλεγον, τὰ σχέδια τῆς πύλης τοῦ Ταρχούζερ.» «Ὅπως δ' ἐνόησεν τις τὴν ἀνίσυχον προσδοκίαν καὶ τὸ διάφορον τοῦτο τῶν πολλῶν, πρέπει νὰ ἠξεύρῃ ὅτι ἐν πόλει ἐπιδηομένη εἰς τὰς καλὰς τέχνας, καὶ αὐτὸς ὁ ὄχλος εὐλόγως ἐνθουσιᾷ ὑπὲρ παντὸς προϊόντος τῆς τέχνης.

Οὐδεὶς προσεῖχεν εἰς τὸν ὑψηλὸν ἰσχνὸν γέροντα, ὅστις ὠθούμενος ὑπὸ τοῦ πλῆθους, ἐβάδιζε μετὰ τῶν ἄλλων πρὸς τὸ μέγαρον τοῦ Μαξιμιλιανείου, ὅπερ ἔλαμπεν ὑπὸ τὸν γλαυκὸν οὐρανόν.

Τὰς κλίμακας καὶ τὰς ἐξωτερικὰς στοὰς ἐκάλυπτον ἤδη πλῆθος ἀνθρώπων ἐκφωνούντων ἐν ὄνομα, τὸ ὄνομα τοῦ Βερθόλδου Λανδοῦ, τοῦ ἀξίου υἱοῦ τῆς Βαυαρίας, τοῦ νέου Καουλθάχ, ταῦτα δὲ μετ' ἐνθουσιασμοῦ λέγοντες, προσέθετον ὅτι ὁ καλλιτέχνης ἔπνεε τὰ λοιθία, καὶ ὅτι τραυματισθεὶς καιρίως, οὐδέποτε ἴσως ἤθελεν αἰσθανθῆ τὴν ἐπιτυχίαν του. Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι δὲ τούτῳ ἔφριττον πάντες καὶ κατελαμβάνοντο ὑπὸ συμπαιδείας εἰλικρινοῦς ἅμα δὲ καὶ προσκαίρου, οἶαν αἰσθάνεται τὸ πλῆθος τὸ σήμερον ἀσπαζόμενον τοὺς πόδας τοῦ ὑποκειμένου τῆς λατρείας του, αὔριον δὲ πτύον εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

«Τόσον νέος καὶ τόσον μέγας ἤδη!» ἀνέκρα-

ξε γυνὴ διαβαίνουσα πλησίον τοῦ Χριστιανοῦ. Αὐτὸς δὲ ἐμειδίασεν ὡς ὅταν ὑπεδέξατο τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ συλλόγου. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλῆθους, ὅπερ ἐσιώπα καὶ σχεδὸν ἐδειλία ἐνόσω ἐπλησίαζεν εἰς τὸ μέρος ἐνθα ἴστατο ἡ φρουρὰ, εἶδε τὰ σχέδια αὐτοῦ καὶ ἤκουσεν ἐπαναλαμβάνόμενον κατὰ κόρον τὸ ὄνομα τοῦ Βερθόλδου Λανδοῦ· εἶδε καὶ οὐδὲ λέξιν εἶπε. . . ὁμίχλη ἐκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμοὺς του.

Ἄνῆρ τις εἶπε πλησίον του· «Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι μέγα, νέος προφήτης ἀνεφάνη ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν. Ἀρκοῦσα αὐτῷ δόξα εἶναι τὸ τοιοῦτον ἔργον.» Ὁ ταῦτα λέγων ἦτο ὁ Γουλιέλμος Καουλθάχ.

Ὁ Βίντερ ἐξηκολούθει σιωπῶν, παραδοὺς δὲ εἰς τὴν δόξαν τὰ σχέδια αὐτοῦ, ἅτινα περιέστερον λαμπρῶς αἰ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, κατέβη τὴν κλίμακα ἀπαρατήρητος.

Τὴν ζῶν τῆς ζωῆς του κατέλιπεν ἐκεῖ ἐπάνω, ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο; ἐθυσίασεν αὐτὴν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν ἄλλου. Ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος νέα κόρη λιπόθυμος σχεδόν, ἔχουσα δὲ ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς βραχίονας προτεταμένους ὅπως εὐκολώτερον προχωρήσῃ, ἔρρηξε κραυγὴν ἄμ' ἰδοῦσα αὐτὸν καὶ ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας του.

«Ἀλήθεια εἶναι, ἀλήθεια, ἔλεγεν, ὅτι ἐφόνευσαν τὸν Βερθόλδον μου καὶ ὅτι ἐδῶ τὸν στεφανώνουν; ὅτι τὸν στεφανώνουν ἀφοῦ ἀπέθανε; ἀλήθεια εἶναι;»

Ὁ γέρον ἀνήγειρε τὸ τρυφερὸν πλάσμα καὶ καταθέσας αὐτὸ κατὰ μέρος μακρὰν τοῦ ὄχλου, «Ὁ Βερθόλδος σου, εἶπε, ζῆ· ἦτο ἀρρώστος ἀληθῶς, ἀλλὰ θὰ θεραπευθῆ· ναι τὸν στεφανώνουν. . . θριαμβεύει!

— Ἀλήθεια; ἐπανελάβην ὡρὰ ἐκ τῆς συγκινήσεως. Βίπατέ μέ τα ὄλα. Ἐχω τὸ θάρρος νὰ τὰκούσω.»

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐμειδίασε καὶ πάλιν τὸ μυστηριῶδες ἐκεῖνο μειδιάμα, ζωηρότερον, ὡς ἀναλάμπει πρὶν ἢ σθεσθῆ ἡ λυχνία.

«Σοὶ λέγω ὅτι θὰ ζήσῃ καὶ ὅτι ἐβραβεύθη, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Μόνον, Διλή, ἀκούσον καὶ προσπάθησον νὰ ἐνθυμηθῆς τοὺς λόγους μου· εἶχε δύο σειρὰς σχεδίων καὶ τὰς ἔστειλα καὶ τὰς δύο. Ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα γνωρίζεις, ἀπερρίφθησαν, τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν εἶδες, ἐβραβεύθησαν. Εἶχε πυρετόν· ἡ πληγὴ, τὴν ὁποῖαν ἔλαβεν εἰς τὴν κεφαλὴν τὸν ἔκαμε νὰ λησμονήσῃ πολλὰ πράγματα. Ὁ τὸν βεβαιώσῃς ὅταν γείνη καλὰ, ὅτι τὰ σχέδια διὰ τὰ ὁποῖα τρέχει σήμερον ὁ λαὸς ὄλος εἶναι ἰδικὰ του ἀν καὶ τὰ ἐλησμονήσεν ἴσως. Νὰ τὸ ἐνθυμηθῆς, τέκνον μου. Πολλάκις συμβαίνει εἰς τοὺς ἀνθρώπους μετὰ μακρὰν ἀσθένειαν νὰ μὴ ἐνθυμῶνται τί ἔπραξαν. Παράδοξον θὰ σοὶ φανῆ, ἀλλ' οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλο-

γήση και σὲ και τὸν μνηστῆρά σου. . . .»

Μετὰ ταῦτα παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν πατέρα της και ἀπῆλθε μόνος. Δὲν ἦλθε δὲ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βερθόλδου, ἀλλ' εἰς τὴν ἰδικήν του, ἔνθα εὔρε τὴν πενιχράν του κλίνην, τὸ κενὸν πινακίον του και τὴν συνήθη ἔνδειαν.

Ἐκάθησεν ἔχων τὸ αὐτὸ μειδίωμα ἐπὶ τοῦ κατίσχου προσώπου του. Ἰδοὺ λοιπὸν τέλος ἡ σῆμη, ἰδοὺ ἡ δόξα, εἶπε χαμηλῆ τῆ φωνῆ, δάκρυα δὲ ἔρρευσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του· ἔπειτα ἔκλεισεν αὐτοὺς ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ κοιμηθῆ.

Τὴν ἐσπέραν τὸν εὔρον ἐν τῇ αὐτῇ θέσει· ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου. . . νεκρός.

Ὁ Βερθόλδος Λανδοὲ οὐδέποτε ἐνόησε πῶς ἠδυνήθη νὰ λησμονήσῃ ἐν τῷ πυρετῷ τὰ σχέδια ἐκεῖνα. Ἐνίοτε ὑπόνοιά τις τῆς ἀληθείας ἐπέχεται αὐτῷ, ἀλλὰ ταχέως ἀποκρούει αὐτὴν και θάπτει μετὰ τῶν νεκρῶν τοὺς τοιοῦτους ἥκιστα εὐχαρίστους ἐνδοιασμούς. Εἶναι δὲ ἀνὴρ ἐγνωσμένης ἰκανότητος, καιτοῖ καλοὶ τινες κριταὶ λέγουσιν ὅτι προσεδόκων πλείονα, συμπεραίνοντες ἐκ τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἔργου.

Ἐντὸς μικροῦ νεκροταφείου παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰσαρ τάφος πενιχρὸς φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ Βίντερ. Ἡ Λιλὴ ὀδηγεῖ εἰς αὐτὸν τὰ τέκνα της και ῥίπτει ἄνθη ἐπ' αὐτοῦ. Οὐδὲν πλέον.

OUIDA.¹

Η ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Κατὰ τὸν Dr Saffray.

Τοιοῦτοι εἶναι οἱ δεσμοί, δι' ὧν ὁ ἄνθρωπος συνέχεται πρὸς τὸν κόσμον τοῦτον, ὥστε και ἡ ζωὴ μόνη παρέχει αὐτῷ ἔμφυτον τινα εὐφροσύνην ὅλως ἀνεξάρτητον ἀπὸ τῆς εὐτυχίας και τῶν ἡδονῶν και ἀπολαύσεων. Καὶ αὐτοὶ οἱ μάλιστα κακοπαθοῦντες οἱ πολλὰ κατὰ τῆς αὐτῶν μοίρας μεμφόμενοι ὁμοιάζουσι πρὸς τὸν ὑλοτόμον ἐκεῖνον τοῦ μύθου, ὅστις ἐπικαλεσάμενος τὸν θάνατον, ἵνα τελειώσῃ τὰς ἀθλίαις ἡμέρας του, ἐταράχθη παραγενομένου αὐτοῦ ἀδοκίμως και παρεκάλεσεν αὐτὸν μόνον, ἵνα τὸν φόρτον αὐτοῦ ἄρῃ.

Ὁ ἔμφυτος οὔτος ἔρωσ πρὸς τὴν ζωὴν ἐγέννησε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τὸν πόθον τοῦ μηῦναι ὡς οἶόν τε τὸν βίον. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν κατάρθουν διὰ τῆς ἐπιστήμης παρήχθησαν εἰς φαντασιώδεις μηχανὰς ζητούντες τὸ μυστήριον τῆς μακροβιότητος και τὰ μέσα, δι' ὧν νὰ κωλύσωσι

1. Ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ouida (σχηματισθὲν ἐκ τῶν ἐλληνικῶν λέξεων Οὐκ οἶδα) ἡ ἀγγλίσ δεσποινὴς de la Ramée ἐδημοσίευσεν ἀγγλίσ και γαλλίσ (διὰ τῆς Revue des Deux Mondes) πλείεας δοκίμους μυθιστορίας, αἵτινες κατέταξεν αὐτὴν μεταξὺ τῶν γνωστοτέρων ζώντων ἀγγλων μυθιστοριογράφων. Ἡ δεσποινὴς de la Ramée ἀποκαταστάθεισα πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Ἰταλίᾳ, κατοικεῖ πλησίον τῆς Φλωρεντίας, ἐν τῇ ἐπαύλει Farinola. Πολλὰ και τῶν μυθιστοριῶν αὐτῆς ἔχουσιν ἰταλικὴν ὑπόθεσιν.

Σ. τ. Α.

τὴν παρακμὴν τοῦ σώματος και ν' ἀποδίδωσιν εἰς τοὺς γέροντας τὴν ἀπολεσθεῖσαν νεότητα. Καὶ ἰδοὺ οἱ γόντες ἐκμεταλλεόμενοι τὸν κοινὸν πρὸς τὴν ζωὴν ἔρωτα ἀπείρους εὔρον εὐπίστους· διότι ὅ,τι τις ἐπιθυμεῖ, τοῦτο και εὐκόλως πιστεύει.

Οἱ Ἕλληνες και Ῥωμαῖοι, οἵτινες ἐπλήρωσαν οὐρανὸν και γῆν θεῶν φανταστικῶν, ἐφαντάζοντο ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἠδύνατο νὰ ζήσῃ ἐπὶ μακρότατον αἶι ἀνανεούμενος διὰ τινος ὑπερφυσικῆς ἐνεργείας. Ἐντεῦθεν ἐγεννήθησαν οἱ περὶ ἀφθαρσίας μῦθοι διαφόρων ἡρώων δι' ἀμβροσίας και τῶν τοιοῦτων. Καὶ ἐν μὲν τῇ Ἑλλάδι παρὰ τὴν Ναυπλίαν ὑπῆρχεν ἡ Κάναθος πηγὴ, ἐν ἣ λουομένη ἡ Ἥρα ἀνεκαίνιζε τὴν νεότητα αὐτῆς. Κατὰ δὲ τὴν Ῥωμαϊκὴν μυθολογίαν ἡ νύμφη Junventas μετεμορφώθη ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς πηγὴν, ἥτις ἔσχε τὴν δύναμιν ν' ἀποδίδῃ τὴν προτέραν νεότητα εἰς τοὺς λουομένους ἐν αὐτῇ.

Τὸν μῦθον τοῦτον παρέλαβον οἱ κληρονομήσαντες τὸν Ῥωμαϊκὸν πολιτισμὸν, και κατὰ τὸν μεσαῖωνα ἐκράτει παράδοσις ὅτι ὑπῆρχε πηγὴ τῆς νεότητος, τῆς ὁποίας οἱ εὐτυχίσαντες νὰ πῶσι τὸ ὕδωρ ἢ νὰ βαπτισθῶσιν ἐν αὐτῷ ἀπελάμβανον ὑγείαν, εὐρωστίαν και νεότητα. Ἄπας ὁ κόσμος ἐπίστευεν ὅτι ὑπῆρχεν ἡ εὐεργετικὴ ἐκεῖνη πηγὴ, ἀλλὰ διεφάνουν περὶ τοῦ τόπου, ὅπου ἔκειτο κεκρυμμένη. Οἱ εἰδημονέστεροι δὲ τούτων ἐβεβαίουν ὅτι αὐτὴ προήρχετο ἐκ τοῦ Νείλου και τοῦ ἐπιγείου Παραδείσου. Ἐντεῦθεν ἴσως ἔχει τὴν ἀρχὴν του και τὸ ἀθάνατο νερό τὸ ἐν τοῖς παραμυθίοις τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ὡς εἰς τὸ παραμῦθι τῆς Περτάμορφης τοῦ κόσμου, ὅπερ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ μεταδίδῃ εἰς τοὺς πίνοντας αὐτὸ ἀθανασίαν και νὰ ἀνιστᾷ τοὺς νεκρούς.

Ἀλέξανδρος ὁ μέγας πιστεύων εἰς τινα ἐλληνικὴν παράδοσιν ἦλθεν εἰς Ἰνδικὴν ζητῶν τὴν Πηγὴν τῆς νεότητος. Καὶ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς ὁ πλοίαρχος de Soto ἀπῆλθεν εἰς Φλωρίδα ζητῶν τὴν πηγὴν τῆς νεότητος, ὅπου εὔρε μὲν ἀπείρους γαίας, ποταμούς, πηγὰς, ἀλλ' οὐδαμοῦ ἀνεῦρε τὴν μακαρίαν ἐκείνην πηγὴν τῆς αἰωνίας νεότητος, ἣν ἐπενόησαν οἱ ποιηταὶ πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ ἐμφύτου τοῖς ἀνθρώποις πόθου.

Κατὰ τὸν μεσαῖωνα οἱ ἀστρολόγοι, οἵτινες ἔλεγαν ὅτι ἀνεγίνωσκον εἰς τὰ ἄστρα τὴν μοῖραν τῶν ἀνθρωπίνων, ἐκέρυττον ὅτι δύνανται διὰ τῶν ὑπολογισμῶν των νὰ μηκύνωσιν ἐπ' ἀπειρον τὸ πεπρωμένον τέλος τῶν ἐχόντων ἰκανὸν πλοῦτον, ἵνα πληρώσωσι τὸ ἀνεκτίμητον τοῦτο ἀγαθόν. Κατάρθωσαν δὲ νὰ πείσωσιν οὐ μόνον τὸ ἀμαθὲς πλῆθος, ἀλλὰ και τοὺς σοφούς, τοὺς φιλοσόφους, τοὺς ἡγεμόνας, ὅτι πᾶς πλανήτης και πᾶς ἀστερισμὸς εἶχεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ζωὴν τοῦ γενωμένου κατὰ τὸν ἀστερισμὸν ἐκεῖνον και ὅτι